

Ιστορική ομιλία στη Μητρόπολη Αθηνών: «Ελησμόνησαν οι αρμόδιοι και οι επίσημοι την Θυσίαν του Πατριάρχου»

[/ Ορθοδοξία· Διεθνές Πρακτορείο Εκκλησιαστικών Ειδήσεων](#)

«Ελησμόνησαν οι αρμόδιοι και οι επίσημοι την Θυσίαν του Πατριάρχου... Όπως εξέχασαν και την γενικώτερη αυτοθυσίαν της Μάνας Εκκλησίας, την αιματοχυσίαν και τις χαίνουσες πληγές της Μεγάλης του Γένους των Ελλήνων, αλλά και όλων των Ρωμηών, Μάνας... της αγίας μας Εκκλησίας!» (Απόσπασμα της σημερινής ομιλίας του Ιεροκήρυκα της Μητροπόλεως Αθηνών π. Χρυσοτόμου Κουλουριώτη που μεταδόθηκε ζωντανά από την ΕΡΤ 2)

• Του Δημητρίου Σκρέτα

Ένας διαφορετικός λόγος ακούστηκε σήμερα στο κήρυγμα στην Μητρόπολη Αθηνών από τον Ιεροκήρυκα της Μητροπόλης, Πατήρ Χρυσόστομο Κουλουριώτη. Ένας λόγος που μετά από 200 χρόνια μας καλεί να ανατρέξουμε στην ιστορία και να δούμε τα γεγονότα στην πραγματική τους διάσταση μέσα από την κριτική σκέψη και όχι όπως μας παρουσιάζονται ακόμα και σήμερα από το φραγκικό μοντέλο, που χαρακτηρίζει την Ελληνική επανάσταση κοινωνική, ταξική.

ΒΙΝΤΕΟ ΑΠΟ ΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΟΜΙΛΙΑ

Η ανδρεία των Ελλήνων της επανάστασης πηγάζει από την ορθόδοξη πίστη, η οποία, όπως ορθά αναφέρεται στην ομιλία, διαμορφώθηκε μέσα στο Εκκλησιαστικό γεγονός και το ήθος του Ευαγγελίου και με πυρήνα της Ορθοδοξίας τον Μοναχισμό, ο οποίος ανέδειξε τους ηγέτες της μέσα από την εμπειρική θεολογία.

Αυτό το φραγκικό μοντέλο από τότε προσπαθεί να μειώσει τη σημασία της Ελληνικής επανάστασης, αποκόπτοντας την από την Εκκλησία. Μας παρουσιάζει απλά ξεκομμένα γεγονότα χωρίς σύνδεση και κριτική, ενώ αποσιωπάται η στάση των ξένων δυνάμεων και η αντίληψη της για την Ελληνική επανάσταση.

Ο Ρωμιός δεν είχε όπλα, χρήματα, εξοπλισμό και μέγεθος για να εναντιωθεί στην οθωμανική αυτοκρατορία, σε αντίθεση με τις μεγάλες δυνάμεις της Ευρώπης η οποία απλά μετρούσε τις δυνάμεις της και ζύγιζε μαθηματικά τις δυνατότητες της. Αυτό λοιπόν που τον οδήγησε δεν ήταν η στατιστική, αλλά η πίστη...

Ομιλία περί του αγίου ενδόξου Ιερομάρτυρος Γρηγορίου του Ε΄ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (τη Δ΄ Κυριακή των Νηστειών, 11/4/2021)

(Α)

«Φωτί οὐρανίῳ καταλάμπεται σήμερον αὕτη ἡ σκηνή!».

Διότι ἡ σκηνή τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ἡ Ἐκκλησία.

Εἶναι ὁ φοβερός αὐτός τόπος, ὁ Ναός πού εὕρισκόμεθα,

αὕτη ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ!

Ἐδῶ εἶναι ἡ πύλη ἡ κατὰ ἀνατολὰς βλέπουσα, πού φωτίζεται ἀπό τήν οὐράνια δόξα τῶν Ἀγίων, τῶν Ἀποστόλων, τῶν Μαρτύρων, τῶν Ἱεραρχῶν, τῶν Ἱερομαρτύρων, τῶν Ὁσίων καί τῶν Δικαίων.

Δίκαια, λοιπόν, σήμερα καταλάμπεται ἐτούτη ἡ σκηνή, πού μᾶς περιλαμβάνει, μᾶς περικλείει, μᾶς ἀγιάζει, μᾶς φωτίζει καί τήν ὁποία ἱερῶς διακονοῦμεν, ὡς τήν ἔχουσα τά πρεσβεῖα καί τά πρωτεῖα μέσα στήν Ἑλληνική Ἐπικράτεια, ὡς τήν πρώτη κυρίαν, νύμφην καί Μητρόπολιν τοῦ Κράτους. Σήμερα μάλιστα, πού μόλις μετὰ τήν χθεσινήν, συνεπληρώθηκαν 200 χρόνια ἀπό τήν θαυμαστήν θυσίαν τοῦ Ἱερομάρτυρος Πατριάρχου καί πρώτου Μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως τοῦ Γένους μας, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ Ε΄.

Στόν αντίλαλον, λοιπόν, τῆς χθεςινῆς 200ῆς ἐπετείου τοῦ Μαρτυρίου Του – τήν Κυριακήν τοῦ Πάσχα τοῦ 1821- χρέος ἱερόν ἔχομεν, πρῶτον περί τοῦ Ἱεροῦ Προσώπου τούτου τοῦ ἁγίου μας νά ὁμιλήσωμεν, ἀφοῦ ἡ δεινή προπαγάνδα τῶν νεοεποχιτῶν διανοουμένων καί διαφωτισμένων τόν παρέβλεψε καί τόν σκιάζει.

Δι' αὐτό καί ὁ ἱερός τοῦτος πρῶτος τῆς Χώρας Ἄμβων πρέπει:

-νά ὁμιλήσῃ,

-νά τιμήσῃ,

-νά θυμίσῃ,

-νά φανερώσῃ τήν ἀλήθειαν γιά τό θαῦμα τοῦ '21,

-νά περιγράψῃ τήν θυσίαν τοῦ Πατριάρχου,

τήν πρώτην θυσίαν τῆς Ἐπαναστάσεως,

-νά ἀποϊδεολογοποιήσῃ τό γεγονός τῆς ἐθνικῆς μας παλλιγενεσίας,

-νά καταδείξῃ τήν ΑΛΗΘΕΙΑ, ὅτι ἡ Ἐπανάστασις τῶν Ἑλλήνων τό 1821 εἶναι ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΓΕΓΟΝΟΣ καί ΓΕΝΝΗΜΑ καί ΘΕΜΑ,

-καί τέλος -ἂν εἶναι δυνατόν- νά ἐκπληρώσῃ ἐκ μέρους ὅλου τοῦ Ἔθνους τῶν Ἑλλήνων τό ἀνεξάντλητον χρέος πρὸς τήν Ἐκκλησία καί πρὸς τόν γενναῖον Ἱερομάρτυρα Πατριάρχην καί ἡρωϊκόν Ἐθνάρχην!

Καί εἶπαμε ὅτι, καταλάμπεται ἡ σκηνή τοῦ Μητροπολίτικοῦ Ναοῦ τῶν περιωνύμων Ἀθηνῶν καί λάμπει μέ μιά μακρά λαμπαδηδρομία 200 χρόνων, πού προχωρᾷ ἐπὶ τά πρόσω, δέν γυρίζει ὀπίσω, ἀλλά πηγαίνει πρὸς τήν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ...

Φῶς, λοιπόν, ἀνέτειλεν ἡμῖν, ἀδελφοί, Φῶς ἐκ Φαναρίου, Φῶς ἐκ τῆς Μητροπόλεως τοῦ Γένους μας πρὸς τήν Μητρόπολιν τοῦ Κράτους!!!

Τό Φῶς αὐτό, ἡ λαμπάς ἡ περίλαμπρος καί πυρίκαυστος, ἡ λαμπάδα ἡ θυσιαστική, ἡ ὑπέρ τῆς πίστεως καί τοῦ Γένους ἡμῶν ἀναλωθεῖσα, εἶναι ὁ μέγας ἐν Πατριάρχαις καί μεῖζων τῶν Ἱερομαρτύρων ἀνεδείχθεις, ὁ ἀκόμη μέχρι σήμερα μαρτυρῶν συκοφαντούμενος στά χεῖλη καί στίς γραφίδες τῶν ἱστορικῶν τοῦ ὕλισμοῦ

· ὁ Γρηγόριος ὁ Ε΄,

- ὁ Πατριάρχης τῆς θυσίας,
- ὁ Ἐθνάρχης τῆς ὁδύνης, ὅπως τὸν ὠνόμασεν ὁ μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος,
- ὁ Κληρικός τῆς εὐθύνης,
- τῆς τιμῆς,
- τῆς δόξης,
- τῆς γενναιοφροσύνης,
- τῆς ἀκριβοῦς ποιμαντικῆς ὑπευθυνότητος!
- ὁ σοφὸς τῆς Ἐκκλησίας προνοητῆς καὶ Κυβερνήτης!
- ὁ ἄνθρωπος τῆς συγχωρητικότητος & τῆς μεγαθυμίας!

Αὐτός, λοιπόν, ἔφθασε σήμερα μέχρις ἡμῶν, χαρίεις, φωτεινός, εὐλογημένος, Θεοφόρος, Χριστοφόρος καὶ θεοστόλιστος, ὁ Πατριάρχης τοῦ Γένους, κρατῶντας στά χέρια Του ἀναμμένη τὴ δάδα τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος,

ἀλλὰ καὶ τό σχοινί τῆς θυσίας Του,

-ὡς ἀπόδειξιν τῆς ἀκραιφνοῦς πίστεως & ἀφοσιώσεώς Του,

-ὡς ἀνάδειξιν τῆς χριστοειδοῦς ποιμαντορίας Του,

-καὶ ὡς ἔνδειξιν τῆς μεγάλης Του εὐθύνης.

Ἐφθασε φωνάζοντάς μας, νήθοντας τίς ἀκοές, ἀλλὰ καὶ τὴν συνείδησι τῶν Πανελλήνων:

«Μὴ λησμονεῖτε τό σχοινί, παιδιά, τοῦ Πατριάρχου Σας!».

Ὅθεν, ἀπὸ τό ἀειλαμπές Φανάριον, τό ἱερόν φῶς τοῦ ἁγίου Πατριάρχου τοῦ Γένους μας, Γρηγορίου τοῦ Ε΄, διακτινώνεται στά πέρατα τῆς γῆς καὶ πρῶτα ἔρχεται ἐδῶ, ὅπου ὁ τόπος τῆς καταπαύσεώς Του, ὁ τόπος τῆς ἀποθέσεως τῶν ἱερῶν λειψάνων Του. Ἡ κυρία ἀκτῖνα τοῦ οὐρανίου φωτός Του πρῶτον φαίνει πᾶσιν ἡμῖν, τοῖς ἐνθάδε, καὶ ἔπειτα διαμερίζεται εἰς νομάς φωτισμάτων πρὸς τίς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες μας καὶ πρὸς τὰ ὀρθόδοξα σπίτια τῶν Ἑλλήνων.

Β.

200 χρόνια!!! ως ημέρα ή έχθές επέρασαν μέ νωπά τά αίματα τῆς ὁμολογίας καί τῆς θυσίας τοῦ Πατριάρχου. Καί συνεχίζει νά ὑπάρχη -καί θά ὑπάρχη ἕως τήν συντέλεια τῶν αἰώνων- μέσα ἐδῶ στόν Μητροπολιτικόν Ναόν τῆς Πατρίδος μας, στόν Ναόν τῆς Εὐαγγελιστρίας Θεοτόκου, Αὐτός ὁ Γενναῖος, ὡς σταθερά πνευματική καί χαριτόβρυτη ἀξία,

διά νά εὐαγγελίζεται τήν χαράν καί τήν ἐλευθερίαν τοῦ Ἔθνους μας. Ὅπως ἀκριβῶς, ὁ ἀρχάγγελος Γαβριήλ εὐηγγελίσθη τήν χαράν καί τήν σωτηρίαν τοῦ Γένους τῶν ἀνθρώπων καί ἡ Θεοτόκος, λαβοῦσα τά χαρᾶς Εὐαγγέλια, ἀπήντησεν «ναί», ἐν ὑπακοῇ πρός τόν Κτίστην, καί ἔτσι ἔσωσεν τήν ἀνθρωπίνην φύσιν, τόν κτιστόν ἄνθρωπον καί κατέστη οὕτως Αὕτή ἡ Κυρία καί Δέσποινα «μεθόριον ἀκτίστου καί κτιστῆς φύσεως», καί πλέον ὁδηγεῖ τό ἀποτυχημένον, τό διεσπασμένον, τό χωρισμένον ἐκ τοῦ Θεοῦ, τό ἁμαρτωλόν γένος τῶν ἀνθρώπων στήν ἐλευθερίαν, καί ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ ἄνθρωποι γινόμεθα, διά τῆς Θεοτόκου, τέκνα Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Τοιουτοτρόπως, ἡ ἰδία ἡ Θεοτόκος, στήν ἐορτήν Της ἐχάρισεν τήν ἐλευθερίαν στούς δύστυχους, καταπιεσμένους, τυραννισμένους, καί ἀπελπισμένους Ἕλληνες, πού «γιά τοῦ Χριστοῦ τήν Πίστιν, τήν ἀγίαν, καί τῆς Πατρίδος τήν ἐλευθερίαν», ἔπесαν ἐπάνω στούς τυράννους καί ὁ Θεός ἔκαμε... τό θαῦμα Του!

Κατά πρόνοιαν ὁθεν, τοῦ Θεοῦ, ἡ ἡμέρα τῆς παλιγγενεσίας τοῦ ἀνθρωπίνου Γένους, ὁ Εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου, ἔγινε -καί πραγματικά καί συμβολικά- ἡ ἡμέρα τῆς παλιγγενεσίας τοῦ Γένους τῶν Ὁρθοδόξων Ρωμηῶν.

Πῶς ἔγινε αὐτό ἱστορικά;

Γ.

Νά! ἐκεῖ, στήν Ἀγία Λαύρα, στό ἱστορικόν Μοναστήριον τῆς καρδιάς τοῦ Μοριᾶ, εὐρίσκοντο ὁ ἥρωικός καί γενναῖος Μητροπολίτης Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, ὁ Δημητσανίτης, ἀνεψιός τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε΄ καί οἱ λοιποὶ πρόκριτοι Ἀχαΐας καί Ἀρκαδίας, μέ ἀφορμήν τήν ἐορτήν τοῦ ἁγίου Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ καί συνεδρίαζαν πολλές ἡμέρες γιά τό τί μέλει γενέσθαι...

Ἦδη, τήν 6ην Ἰανουαρίου 1821 εἶχεν ἀποβιβασθῇ ἀπό τά Ἐπτάννησα προερχόμενος στήν Μεσσηνιακὴν Μάνην (στήν Καρδαμύλη) ὁ Κολοκοτρώνης, πού μαζί μέ τόν Παπαφλέσσα ἔφτασαν διά νά ὀργανώσουν τούς ἐντόπιους Ὀπλαρχηγούς πρὸς ἐξέγερσι ὅλης τῆς Μάνης, ἡ ὁποία τελικά πρώτη ἐκήρυξεν ἀνεξαρτησίαν τῆς στήν

Άερόπολι στίς 17 Μαρτίου 1821.

Πρίν νάρθουν στήν Αγία Λαύρα οί πρόκριτοι τῆς Κεντρικῆς Πελοποννήσου, ἀπό 26 ἕως 29 Ἰανουαρίου 1821, συνεδρίασαν στή Βοστίτσα (τό Αἴγιον) μέ τόν Μητροπολίτην Γερμανόν καί μέ τήν παρουσία καί τίς εἰσηγήσεις τοῦ φλογεροῦ ἔθνεγέρτου Παπαφλέσσα.

22 Φεβρουαρίου 1821 ὁ Ἀλεξανδρος Ὑψηλάντης ἔφτασεν στό Ἰάσιον τῆς Μολδαβίας καί μετὰ ἀπό δύο ἡμέρες 24 Φεβρουαρίου στέλνει στόν Τσάρο τήν παραίτησί του ἀπό ἀνώτατος ἀξιωματοῦχος τοῦ Τσαρικοῦ Στρατοῦ καί κυκλοφορεῖ τήν ἐπαναστατική προκήρυξη: «Μάχου ὑπέρ Πίστεως καί Πατρίδος!» καλῶντας τούς Ἕλληνες νά ξεσηκωθοῦν.

Ἐν τῷ μεταξύ, στήν Αγία Λαύρα συνεχίζουν νά συνεδριάζουν οἱ Πρόκριτοι καί οἱ Ὁπλαρχηγοί μέ τόν Μητροπολίτην Γερμανόν, ὅπου φθάνουν ὅλες οἱ εἰδήσεις διά τόν ξεσηκωμόν στίς Παραδουνάβιες Ἡγεμονίες, στή Μάνη... καί διά τήν κήρυξιν τῆς Ἐπαναστάσεως στίς 23 Μαρτίου στήν Καλαμάτα μέ Δοξολογία στόν ἱστορικόν Ναόν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων!

Τότε ὁ γενναῖος καί μεγαλοπρεπής Μητροπολίτης Γερμανός ἄδραξε τήν εὐκαιρίαν καί ὑπερβαίνοντας τό σκεπτικισμόν καί τίς ἐπιφυλάξεις μερικῶν ἐκήρυξε τήν ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ!!!

Διότι, ἤδη εἶχε λάβει συνθηματική εὐλογία καί ἐντολή διά Πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς ἀπό τόν Ἀπρίλιον τοῦ 1820, ἀπό τόν θεῖον του καί Γέροντά του, τόν Πατριάρχην Γρηγόριον, τόν Ε΄, ἀπό τήν Κωνσταντινούπολιν ὁ Ὅποῖος συνεσκιασμένα τοῦ ἔγραφεν: «...ἔλαβον τήν ἀπό 20 Ἀπριλίου 1820 ἐπιστολήν σου, ἡ ἀπόφασίς μου περί τῆς μελετωμένης ἀνορθώσεως τῆς Σχολῆς (:) τῆς πατρίδος μας εἶναι τοιαύτη ὡς ἡ ἰδική σας...καί τήν βουλήν Κυρίου ἀνθρώπιναι δυνάμεις δέν δύνανται νά μεταβάλλουν..». Μέ τήν φράσιν «ἀνόρθωσις τῆς σχολῆς» ὑπονοοῦσεν ὁ Πατριάρχης τήν ἀπελευθέρωσιν τῆς Πατρίδος.

Τί ἔκαμε λοιπόν, ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός; Νά τί λέγει ἡ μοναστηριακή προφορική παράδοσις τῶν Πατέρων τῆς Μονῆς τῆς Ἀγίας Λαύρας, τήν ὁποία κατέγραψε ὁ Ἡγούμενος Δαμασκηνός Ἀποστολίδης. Κατά τήν συνεχιζόμενη διά ἡμέρες σύσκεψιν τῶν ὀπλαρχηγῶν καί τῶν προκρίτων ἐκεῖ μέσα στό ἱστορικόν παλαιόν Καθολικόν τῆς Μονῆς, μετὰ τίς πληροφορίες γιά τόν ξεσηκωμό στήν Μάνη καί στήν Καλαμάτα, ὁ προεδρεύων Μητροπολίτης Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, ἐνθουσιωδῶς ἄρπαξε τό παραπέτασμα τῆς Ὁραίας Πύλης (διότι τό Ἱερόν καί προσκυνητόν γνωστόν μας Λάβαρον ἦταν τότε βῆλον τῆς Ὁραίας Πύλης) καί τό ὕψωσε, προτείνοντάς το ὡς τό «Ἱερόν τοῦ ἀγῶνα Λάβαρον» – ὡς τήν σημαία τοῦ

άγωνα.

Ἐκάλεσεν ἐν συνεχείᾳ, μέ θερμόν μήνυμά του (τό ὁποῖο διεσώθη, ἀφοῦ ἐδημοσιεύθη σέ ἐφημερίδα τῶν Παρισίων, στίς 6/6/1821) τούς Ὑπάρχοντες καί τούς προκρίτους νά ὀρκισθοῦν στό Ἱερόν τῆς Παναγίας Λάβαρον, ὀρίζοντας μάλιστα σηματοφόρον τόν Ἱεροδιάκονον Γρηγόριον Ντόκον.

Μέ τό Ἱερόν Λάβαρον ἐμπρός, πού ἐκρατοῦσε ὁ διάκονος Γρηγόριος, ὀρκισμένοι σ'Αυτό ἐξεκίνησαν ἀμέσως οἱ Ὑπάρχοντες μέ τίς ἔνοπλες ὁμάδες τους καί πρῶτα ἐλευθέρωσαν ἀπό τούς Τούρκους τά ἡρωϊκά Καλάβρυτα, μάλιστα μιά σφαῖρα Τουρκική ἐτρύπησε τό Ἱερόν λάβαρον, καί ἡ τρύπα παραμένει εἰς μαρτύριον τῆς ἀληθοῦς ἱστορίας τῶν γεγονότων.

Τοῦτον τό Ἱερόν Λάβαρον εἶναι τό ΑΙΩΝΙΟΝ σύμβολον

- τῆς ἐνότητος πίστεως καί πατρίδος
- καί ταυτίσεως τῆς Ἐκκλησίας μέ τό Λαό μας.

Διὰ τοῦτο καί ἔπρεπεν Αὐτό νά παρελάσῃ πρῶτον τήν 25ην Μαρτίου 2021!...

Ἐνῶ, λοιπόν, ἡ ἐξέγερσις ὡσημέραι ἐφούντωνεν, ἀπεφάσισαν καί ἔκαμαν τήν ἡμέρα τῆς Παναγίας, τῆς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ, τήν ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ΣΥΜΒΟΛΟΝ τῆς ἐλευθερίας μας, λειτουργῶντας, δοξολογῶντας, κοινωνῶντας καί ὑψώνοντας ἐν συνεχείᾳ, τό Ἱερόν Λάβαρον τῆς Μονῆς μέ τήν Κυρίαν Θεοτόκον στήν Πάτρα, ὅπου ἐπῆγαν διὰ νά ἐνισχύσουν τούς ἐκεῖ ἀγωνιζομένους καί ξεσηκωμένους Ἕλληνες.

Δ.

Ὅθεν, ἔγινεν ἡ ἀρχή μέ τήν εὐλογίαν τοῦ Ἁγίου Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε΄, πού ἦταν ἡ ἀόρατη Κεφαλή της,

μαζί μέ τόν Θεόδωρον Κολοκοτρώνην, πού ἦταν ἡ ψυχή τῆς Ἐπαναστάσεως.

Αὕτη ἡ γενομένη ἀρχή ἐσφραγίσθη ὀλίγες ἡμέρες μετά μέ τό ἴδιο αἶμα τοῦ Πατριάρχου, τήν Κυριακή τοῦ Πάσχα, 10 Ἀπριλίου 1821!...

Οἱ Ραγιᾶδες ξεσηκώθηκαν ἀπό τό ἴασιον μέχρι τή Μάνη, ὁ Σουλτάνος ἔτριξε τά δόντια ἀπό ὀργή καί θυμόν, διό ἀπητησεν ἀπό τόν Ἐθνάρχη-Πατριάρχη γενικόν ἀφορισμόν τῶν ἐπαναστατῶν...

Όμως, ο Έθνάρχης τῆς ὁδύνης εἶναι – ὅπως προείπαμε- καί Πατριάρχης τῆς εὐθύνης!

Διά τοῦτο, ὡς Ποιμένας γνήσιος, ἀλλά καί ὡς Χριστιανός «φρόνιμος ὡς ὁ ὄφεις καί ἀκέραιος ὡς ἡ περιστέρα», ἐκδίδει τόν ἀφορισμόν, ὡσάν προληπτικόν μέτρον διὰ νά σώσῃ τό Λαόν τοῦ Θεοῦ ἀπό τήν γενικήν σφαγήν...

Κανείς δέν ἐπίστεψεν τόν ἀφορισμόν... ὁ Ὑψηλάντης ἀνακοινώνει: «ὁ ἀφορισμός ἐγένε καθ' ὑπαγόρευσιν τῶν Τούρκων... νά θεωρηθῇ ἄκυρος». Ὁ δέ, ἱστορικός Δ. Κόκκινος γράφει: «ἡ Πράξις αὐτή τοῦ Πατριάρχου δέν ἦταν ἀποτέλεσμα ὀλιγοπιστίας ἀπό ἀδυναμία, ἀλλά πράξις συνέσεως... γιά ἀποτροπή ... τῶν σφαγῶν».

Τήν Κυριακή τῶν Βαΐων στήν Πατριαρχικήν Τράπεζαν προφητεύει ὁ Μεγάλος Έθνάρχης & Πατριάρχης: «Σήμερον τρώγωμεν ψάρια, ἔπειτα ἀπό ὀλίγας ἡμέρας τά ψάρια θά φάγουν ἡμᾶς!».

Τήν Μ. Δευτέραν, 4 Ἀπριλίου, λέγει στούς Συνοδικούς Ἀρχιερεῖς: «Ἀληθῶς ἐπράξαμεν ἔργον ἀκούσιον ὑπογράφοντες ἀφορισμόν ἐνώπιον τῆς ἐξουσίας καί πρέπει νά τόν λύσωμεν... ὁ Κύριος ἐμφανισθεῖς μοι εἶπεν: «ἐτοιμάσου μοι εἰς μαρτύριον, εὐλόγησον, οὐς κατηράσθης ... καί τό μαρτύριον σου ἔσται εἰς σωτηρίαν τοῦ Λαοῦ»! Διά τοῦτο, μυστικά τά μεσάνυκτα τῆς Μ. Δευτέρας πρὸς τήν Μ. Τρίτην καί ὥρα 3 μέσα στόν Πατριαρχικόν Ναόν μαζί μέ ἄλλους 6 Μητροπολίτες λύει τόν ἀφορισμόν.

Βλέποντες οἱ Χριστιανοί τήν ὀργήν τῶν Τούρκων ἐτοιμάζουν τήν φυγήν Του, Ἐκεῖνος ὅμως, ὁ γενναῖος ἀρνεῖται νά φύγῃ λέγοντας: «...ὁ θάνατός μου θά ὠφελήσῃ τό ἔθνος περισσότερο παρά ἡ ζωή μου, τετάρτην φοράν δέν θά ἀνέβω εἰς τόν Ἀθωνα...». Καί ὄντως γράφει ὁ Γ. Τερτσέτης: «στήν κόψιν τοῦ ἐλληνικοῦ σπαθιοῦ ἦτο γραμμένον τό ὄνομα τοῦ Πατριάρχου (δι' αὐτό) καί ἐθέριζεν».

Ἀνήμερα τό Πάσχα, λοιπόν, 10 Ἀπριλίου, πρὶν τελειώσῃ ἡ Ἀγάπη μέ Σουλτανικόν φερμάνι ἐκπίπτει ὁ Θεῖος Γρηγόριος ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου «ὡς ἀνάξιος, ἀγνώμων καί ἄπιστος!!!», συλλαμβάνεται, βασανίζεται καί ἀπαγχονίζεται στίς 3 ἡ ὥρα, τό μεσημέρι, κρεμασθεῖς στήν κεντρικήν Πύλην τῶν Πατριαρχείων, ἡ ὁποία εἰς μαρτύριον τῆς θυσίας τοῦ Πατριάρχου ὑπέρ τοῦ ἔθνους παραμένει κλειστή ἔκτοτε...

Τήν ἰδίαν ἡμέραν ἐκτελέσθησαν οἱ ἤδη φυλακισμένοι Ἀρχιερεῖς, ὁ Ἐφέσου Διονύσιος, ὁ Νικομηδείας Ἀθανάσιος καί ὁ Ἀγχιάλου Εὐγένιος, καθώς καί πάμπολλοι Κληρικοί. Μετά δέ, ἀπό 8 ἡμέρες ἡ μανία τοῦ Τυράννου ἐξέσπασεν στόν ἐν Ἀδριανουπόλει ἐφησυχάζοντα πρῶην Πατριάρχην, ἅγιον Κυρίλλον, τόν Στ',

ἀπαγχονίζοντ ας καί Αὐτόν!

Τρεῖς ἡμέρες κρέμματα τό ἱερόν μαρτυρικόν λείψανον τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Ε΄ ἐπί ξύλου, ἐπί τοῦ ξύλου τῆς παραστάδος τῆς θύρας τῶν Πατριαρχείων. Ὁ νεοεκλεγείς Πατριάρχης Εὐγένιος τολμᾷ καί ζητᾷ νά ἐξαγοράσῃ τό ἱερόν Λείψανον, μά οἱ Τοῦρκοι δέν τό ἔδωσαν. Τήν Τρίτην ἡμέραν τό ἐπώλησαν στούς Ἑβραίους διά 800 γρόσια καί ἐδέχθησαν οὕτω «τήν τιμήν τοῦ τετιμημένου»!..

Ὁ ὄχλος ἐν συνεχείᾳ, -ὁ ἐπικατάρατος κατά τήν Γραφήν- παρέλαβεν τό τίμιον Λείψανον καί τό ἔσυραν ὀλημερίς στούς δρόμους τῆς Βασιλεύουσας βρίζοντας, κτυπῶντας καί πτύοντας τόν ἤδη θανατωθέντα Ποιμένα τόν καλόν τῶν προβάτων, μέχρι πού ἐβαρέθησαν καί τότε ἔδεσαν πέτραν μεγάλην στόν λαιμόν τοῦ Ἱερομάρτυρος καί Τόν πέταξαν στόν Κεράτιον κόλπον. Ὅμως, ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ τό ἀνέβασε στόν ἀφρόν τῆς θαλάσσης καί τό εὗρῃκεν ὁ κεφαλήνιος Καπετάνιος Νικόλαος Σκλάβος. Τοῦτος -εὐλαβείᾳ πολλῇ- τό ἔφερε μέ τό Καράβι του στήν Ὁδησσον, ὅπου μέ τιμές ἁγίου Ἱερομάρτυρος ἐτάφη, ἀναμένοντας τήν ἐπιστροφήν του στήν ἐλευθερωμένη Πατρίδα. Καί τοῦτο, ἐπραγματοποιήθη πενήντα χρόνια μετά, κατά τόν Ἀπρίλιον τοῦ 1871, ὅτε καί ἔγινεν δεκτόν τό ἅγιον σκήνωμα τοῦ Πατριάρχη μέ εὐλαβικές τιμές καί ἐνεπετέθη ἐδῶ ... καί εἶναι ἐσαεὶ ἐδῶ, μαζί μας, ἡ εὐλογία φιλοστόργου Πατρός ἐπί τά τέκνα Αὐτοῦ.

Ε.

Κηρύττομεν σήμερα, ἀδελφοί μου, λειτουργικά, καί παρά ταῦτα ὁμιλοῦμεν ὀλίγον ἱστορικά, ὅχι διά νά γυρίσωμεν ὀπίσω στήν ἱστορίαν καί στό παρελθόν, ἐνῶ ἡ πορεία μας, ὡς Χριστιανῶν, εἶναι πρός τά ἐμπρός, πρός τά ἔσχατα τοῦ κτιστοῦ τούτου κόσμου! Ὅχι, δέν κάμνομεν πισωγυρίσματα...

Ὡς Χριστιανοί, πορευόμεθα καί προσπαθοῦμεν καί ἀγωνιζόμεθα... «ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας...καί ἀστατοῦμεν... ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν»(Α΄Κορ.4,11).

Ἀλλά, σήμερα συμπεπληρωμένων τῶν 200 χρόνων ἀπό τίς ἡμέρες τῆς πίστεως, τῆς δόξης, τοῦ ἀγῶνα καί τῆς θυσίας τῶν προπατόρων μας μέ ἡγέτην τόν Πατριάρχη των διά τήν πίστιν καί τήν ἐλευθερίαν, ἀπλώνομεν τό χέρι μας, ὅχι πρός τά ὀπίσω (τό ξαναλέγομεν) καί λαμβάνομεν εὐλαβικά μίαν λαμπάδα ἀπό πεντακάθαρον μελισσοκέρι, μίαν λαμπάδα ἀειλαμπῇ ἀπό τό χρυσόν μανουάλιον τῆς αἰωνιότητος -μαζί μέ μιᾷ δράκᾳ κεριῶν- καί τά φέρνουμε ἐδῶ ἐμπρός σήμερα στό σκήνωμα τοῦ Πατριάρχου, ἐνώπιον ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ὅπου γῆς, διά νά φωτισθῶμεν, νά ἀνανήψωμεν, νά ξυπνήσωμεν, νά λάβωμεν φῶς καί ἐλπίδα καί νά εὕρωμεν ἔλεος εἰς εὐκαιρον βοθηΐαν.

Ἡ λαμπάδα αὕτη εἶναι ὁ Μεγαλομάρτυρας τοῦ χρέους, ὁ Πατριάρχης ἅγιος

Γρηγόριος ὁ Ε΄, τό καύχημα τοῦ Γένους μας! Ὁ ἐκ τῆς ἡρωϊκῆς Δημητσάνας καταγόμενος, Φαναριώτης,

πού ἤξευρεν, ὅχι μόνον:

· νά ποιμαίνει τήν Ἐκκλησία δεξιόστροφα, [τήν ὅποιαν σημειωτέον, κατά τά ἔτη τῆς Πατριαρχίας Του ἀνώρθωσεν, ἐνοικοκύρευσεν, ἐξεχρέωσεν καί ἐξασφάλισεν μέ ποιμαντορίαν θαυμαστήν καί διοίκησιν σοφήν],

· ἀλλά καί νά προφυλάσῃ τόν Λαόν·

· καί νά ὑπερμαχή ὑπέρ αὐτοῦ·

· καί τέλος νά θυσιάζεται ὑπέρ παντός τοῦ Λαοῦ,

ὅπως ὁ Κύριός Του, ὁ Θεάνθρωπος Σωτήρ,

· ὥστε νά περιποιηθῇ τήν Ἐκκλησίαν καί μέ τό ἴδιον αἷμα Του, ὡς ὁ Δεσπότης Χριστός, μιμητής ὑπάρχων τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ.

Κατέφθασεν, λοιπόν, ἐνώπιον μας ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε΄, ἀκολουθούμενος ἀπό πλῆθος πολύ Νεομαρτύρων, Ὁσιομαρτύρων, ἡρώων πολεμιστῶν καί ἱερῶς ὀρκισμένων καί πεσόντων πρῶτον ὑπέρ Πίστεως καί ἔπειτα ὑπέρ Πατρίδος. Ὁ καθένας τους δέ, ἔρχεται καί κρατᾷ καί φέρει τό στεφάνι τῆς δόξης, πού τοῦ ἐχάρισεν ὁ Θεός ἐν τῇ Βασιλείᾳ Αὐτοῦ. Διότι «καμμιᾷ ἐπανάστασι δέν γέννησε ἁγίους. Γέννησαν ἥρωες ἀλλά ὅχι ἁγίους. Τό εἰκοσιένα ἔρχεται ὀλοσκέπαστο ἀπό χρυσό νέφος ἁγίων. Δικῶν του ἁγίων, δικῶν του μαρτύρων», γράφει ὁ Κώστας Τσιρόπουλος[1]

Παράλληλα ἔρχονται, ἐξ ἐναντίας ἱστάμενοι, οἱ δύστηνοι ἀρνητές, οἱ διαφωτισμένοι ἀπό τήν κοσμικήν σοφίαν καί τόν ἱστορικόν ὕλισμόν καί μηδενιστές τῆς Πίστεως, ἀλλά δυστυχῶς καί τῆς Πατρίδος καί μᾶς ὁμιλοῦν διά τόν «ἀφορισμόν» τῆς Ἐπαναστάσεως!... Ὅμως, ἡ ἴδια ἡ μετὰ πέντε ἡμέρες θυσία τοῦ Πατριάρχου, ὅταν ὠδηγήθῃ «ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν, ἄφωνος, ὃς οὐκ ἤνοιξεν τό στόμα Αὐτοῦ», ἀποτελεῖ τήν ἀπόδειξιν ὅτι ὁ λεγόμενος καί γενόμενος ἀφορισμός ἦταν στάχτη στά μάτια τοῦ αἱμοσταγοῦς Τυράννου. Δηλαδή, αὐτή αὕτη ἡ θυσία τοῦ Πατριάρχου ἦταν αὐτό,

τό «ὅπερ ἔδει δεῖξαι», ἡ μαθηματική τούτέστιν ἀπόδειξις τοῦ ἐπιφανειακοῦ καί διπλωματικοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀφορισμοῦ...

Διά ταῦτα πάντα, θαυμάζομεν καί ἐπαινοῦμεν τοῦ Πατριάρχου τήν γενναιότητα, τή συνεσιν, τή σωφροσύνην καί τήν αὐτοθυσίαν, ἀλλά καί τήν μακροθυμίαν!

Τήν μακροθυμίαν τοῦ κατασυκοφαντημένου Ποιμένα, πού μέχρι σήμερα δέν καταπαύει τό ἐναντίον Του μένος τοῦ διαβόλου καί τῶν συνεργῶν ὀργάνων του, ἀφοῦ δέν ἐκορέσθη ἀπό τόν ἀπαγχονισμό Του, οὔτε θά κορεσθῇ ποτέ -διότι εἶναι μεγάλη ἡ θυσία Του καί ἡ προσφορά Του, ἀδελφοί, καί πονᾷ πολλούς- πρὸς τοῦτο καί πολλοί ἐκ τῶν διαφωτισμένων νεοδιαφωτιστῶν καί ἀμοραλιστῶν προσπαθοῦν καί προσεπάθησαν νά ἀμαυρώσουν τήν μνήμην Του.

Καί Ἐκεῖνος ὁ γενναῖος Ἀρκάς, ὁ Δημητσανίτης λεβέντης, μέσα ἀπό τό ἥσυχον μαρμάρινον καί δωρικόν, ἀλλά καί εὐλαλον κιβώριόν Του, ἐδῶ δίπλα μας, φωνάζει εἰρηνικά:

«οὐ φοβηθήσομαι ἀπό μυριάδων λαοῦ, τῶν κύκλῳ συνεπιτιθεμένων μοι. Ἀνάστα Κύριε, διότι μόνον, Σὺ γνωρίζεις νά πατάσης πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως. Ἀφοῦ τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ σωτηρία καί στό λαό τοῦ Θεοῦ ἡ εὐλογία!»

Καί βλέπομεν δυστυχῶς, ἀγαπητοί, ὅτι δέν παρέστησαν μόνον τότε, οἱ Βασιλεῖς τῆς γῆς, οὔτε μόνον τότε συνήχθησαν οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ χρηστοῦ καί Χριστοειδοῦς Πατριάρχου Αὐτοῦ καί Τόν κατεδίκασαν θανάτῳ, ἀλλά καί σήμερον οἱ κρατοῦντες πλήθους καί γεγαυρομένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν συνεχίζουν... νά Τόν πληγώνουν & νά Τόν πνίγουν...

Ἀφοῦ... τόσοι καί τόσοι Ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τό αὐτό στίς ἐπετειακές ἐορτινές ἡμέρες μας, ἀλλ' ὅμως Τόν ἐξέχασαν... προσεπάθησαν νά παραδράμουν ἐν σκιᾷ τήν θυσίαν τοῦ Πατριάρχου...

Ἐλησμόνησαν οἱ ἀρμόδιοι καί οἱ ἐπίσημοι τήν Θυσίαν τοῦ Πατριάρχου... Ὅπως ἐξέχασαν καί τήν γενικώτερη αὐτοθυσίαν τῆς Μάνας Ἐκκλησίας, τήν αἱματοχυσίαν καί τίς χαίνουσες πληγές τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους τῶν Ἑλλήνων, ἀλλά καί ὧν τῶν Ρωμηῶν, Μάνας... τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας!

Στ'.

Ἐάν, ὁ Γεννάδιος Σχολάριος, ὁ νέος Πατριάρχης μετὰ τήν ἄλωσιν τῆς Πόλης, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τό 1453, δέν εἶχε λάβει -κατὰ πρόνοιαν Θεοῦ- τά προνόμια πού ἔδωσε ὁ Πορθητής, καί ἐάν κατὰ τήν σοφὴν του δεξιοστροφίαν καί ποιμαντικὴν δέν ἀναλάμβανεν τήν Ἐθναρχίαν, τότε τό Γένος θά ἔσβηνε.

Διότι τό Βυζαντινὸ κράτος κυριολεκτικὰ διαλυμένον ἐμβῆκεν στήν ἱστορικὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας. Ὁ μόνος θεσμός τῆς Ρωμανίας-Βυζαντίου, πού ἔμεινε

σχεδόν άθικτος, ήταν ή Έκκλησία. Τοιουτοτρόπως, ή Πόλι κατεκτήθη-έπεσεν, αλλά ή Ρωμανία όμως, δέν έχάθη. Έπεσεν, αλλά δέν απέθανεν[2].

Τό Γένος μας μέσα στην Έκκλησία έζησεν, άνέπνεεν καί έκ της κοιλίας-προστασίας της Έκκλησίας άνέθωρε, όπως ο Προφήτης Ίωνας έκ της κοιλίας του κήτους καί τελικά άνεστήθη καί σήμερα έμείς -δόξα τω Θεω- έλεύθεροι ζοϋμε καί εύχαριστοϋμε τω Θεω.

Παρά ταϋτα, άλλοι συκοφαντοϋν την Έκκλησίαν καί τον Ίερόν Κλήρον. Καί όχι μόνον, αλλά καί των προγόνων μας αγωνιστών υποβαθμίζουν, ψέγουν, είρωνεύονται, απομειώνουν, χαλκεύουν τούς άγώνες, την προθυμίαν, τό ήρωϊσμόν, την γενναιοδωρίαν, την εύαγγελικήν πίστιν... τά κατορθώματα, στεκόμενοι στά άναπόφευκτα ανθρώπινα μειωνεκτηματα.

Όμως, αυτό είναι έλευθερία! Εκείνοι έπεσαν διά την έλευθερίαν μας καί έμείς έλεύθεροι ήμποροϋμε νά τούς απομειώνωμεν, νά τούς ξεχνάμε, νά τούς αποσιωπώμεν, νά τούς συκοφαντοϋμεν...

Πέραν όμως, από τον έθναρχικόν της Έκκλησίας ρόλον, ο όποιος άνεπτύχθη σέ σχέσιν μέ τον Κατακτητήν, υπήρξεν καί μιά άλλη -ή σημαντικότερη- όψις της προσφοράς της Έκκλησίας στό Γένος. Καί αυτό ήταν ή έξασφάλις του πλαισίου άναπτύξεως της καθημερινής ζωής του Ραγιά, ο χώρος πραγματώσεως της ύπάρξεώς του[3].

Ο Όρθόδοξος Έλληνας-Ρωμηός έμαθε νά ζή καί νά κινείται μέσα στό Έκκλησιαστικόν Σώμα. Καί ένω ο Πατριάρχης καί οί Μητροπολίτες, ως άνώτατοι υπάλληλοι του Κράτους καί έπίσημοι εκπρόσωποι του Γένους όφειλαν -φαινομενικά τουλάχιστον- νά δείχνουν νομιμοφροσύνη· ο άπλός έφημέριος- ο Παπας δέν ήταν μόνον ο λειτουργός, ο ίεουργός της σωτηρίας του Λαού, ήταν συγχρόνως ο ίεροκήρυκας, ο προεστώς, ο δάσκαλος, ο δικαστής, ο προνοητής, ο φιλόπτωχος, ο παρηγορητής, ο υπεύθυνος ένώπιον των άρχών κατοχής, μ'ένα λόγον ο Πνευματικός Πατέρας του Λαού.

Τό κέντρο του Ραγιά ήταν ή Ένορία του, ο Ναός, πού ήταν πάντοτε στό κέντρον της πόλεως ή του χωριού μέσα σέ μιά φυτεμένη μέ δένδρα πλατεία. Ο Ναός ήταν ή Έκκλησία, ή Δημογεροντία, ή Δημαρχία, τό Ληξιαρχείον, ή Πρόνοια, τό Σχολείον, καί κυρίως τό διδασκαλείον της ύπομονής καί της καρτερίας.

Η Πίστις καί ή Ένοριακή ζωή ήταν ή άνεξάντλητος πηγή δυνάμεως. Ένίσχυε τον ψυχικόν δυναμισμόν των ύποδούλων καί έκρατοϋσεν άκμαϊον τό φρόνημά τους.

Διαστρέφεται, όθεν, τό νόημα της νεώτερης Έλληνικής Ίστορίας, όταν

διατείνονται οί διαφωτιστές ότι τό ξεσήκωμα τοῦ Λαοῦ καί ἡ ἀνδρεία τῶν ἡρώων τοῦ '21 ἔρχεται κατ' εὐθεΐαν ἀπό τούς ἀρχαίους Ἑλληνες.

Ἡ ἐλπίδα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Γένους, ὡς ἐλπίδα νίκης τῶν ἐξαθλιωμένων καί ἀδυνάτων ἐναντίων τῶν δυνατῶν, πού καταδυναστεύουν τούς λαούς, πηγάζει ἀπό χριστιανικές, καί ὄχι ἀπό Ἀρχαιο-Ἑλληνικές κατηγορίες.

Ἡ ἀνδρεία τῶν παλληκαριῶν τοῦ '21 πηγάζει ἀπό τήν ὀρθόδοξον πίστιν των! Διότι διεμορφώθη μέσα στό Ἐκκλησιαστικόν γεγονός!

Εἶναι τό ἦθος τοῦ Εὐαγγελίου! Πρόκειται γιά ἀνδρεία, ὄχι ἐκλεκτῶν «καλῶν κάγαθῶν» ἀνθρώπων, ὄχι δυνατῶν μιᾶς ἀριστοκρατικῆς κοινωνίας, ὅπως ἦταν ἡ Πολιτεία τῶν Ἀρχαίων Ἀθηναίων, ἀλλά ἀνδρεία καί ἐξέγερσι «σκλάβων» καί «ραγιάδων», δηλαδή ἀνδρεία ἀνθρώπων, πού δέν εἶχαν καμμιᾶ ἐλπίδα ζωῆς καί ἐλευθερίας, γιατί δέν εἶχαν μαζί τους καμμιᾶ ἀνθρωπίνην δύναμιν καί βοήθειαν.

Μὴν ξεχνᾶμε ὅτι στά κεφάλια τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων πατοῦσε, ὄχι μόνον ἡ πανίσχυρος Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία μέ τήν καννιβαλιστικὴν της βαρβαρότητα, ἀλλὰ καί ἡ παντοδύναμος Ἱερὰ Συμμαχία τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων ὑπὸ τήν ἡγεσία τοῦ καταχθονίου Μέτερνιχ [4].

Διὰ τό ποῖος ἦτο ὁ σκοπός καί τά κίνητρα τῆς Ἐπαναστάσεως μᾶς τό λέει καλύτερα ἀπό τόν καθένα ὁ Ἀρχιστράτηγός της, ὁ θρυλικὸς Γέρος τοῦ Μωριά: «Ἡ ἐπανάστασις ἡ ἐδική μας δέν ὁμοιάζει μέ καμμιάν ἀπό ὅσες γίνονται τήν σήμερον εἰς τήν Εὐρώπην. Τῆς Εὐρώπης αἱ ἐπανάστασις ἐναντίον τῶν διοικήσεων των εἶναι ἐμφύλιος πόλεμος. Ὁ ἐδικός μας πόλεμος ἦτον ὁ πλέον δίκαιος, ἦτον ἔθνος μέ ἄλλον ἔθνος, ἦτον μέ ἕνα λαόν, ὅπου ποτέ δέν ἠθέλησε νά ἀναγνωρισθῇ ὡς τοιοῦτος...»[5].

Αὐτή, ἡ θεολογικὴ στήν οὐσία της, τοποθέτησις τῶν προγόνων μας ὅτι, ἡ ἀνθρώπινη λογικὴ καί ἡ ἀνθρώπινη δύναμις εἶναι περιορισμένη, καί ὅτι ἡ δύναμις τῶν ραγιάδων εἶναι ὀλίγη, ἀλλ' ἡ πίστις των ὅμως, εἶναι μεγάλη καί ὁ Θεός μεγαλύτερος, ἔκανε τούς ὑπόδουλους νά ἀγωνισθοῦν, νά προχωρήσουν, νά μάχωνται, νά ἀντιμετωπίζουν τό κάθε τί ἀτρόμητοι [6].

Ὅμως, αὐτὴ ἡ πίστις μέ τήν παραδοξότητα τῆς ἀδυναμίας της πηγάζει ἀπό τό Ἐκκλησιαστικόν γεγονός, αὐτό ἀνδρεῖωσε τούς Ραγιάδες καί αὐτὴ ἡ πίστις ἐνίκησε.

«...Δέν πρόκειται γιά ἕνα αὐστηρά πολεμικὸ γεγονός, ἀλλὰ γιά ἕνα γεγονός, πού ἔχει πνευματικὴ, δηλ. ἐκκλησιαστικὴ διάσταση...» λέγει ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπισκοπός μας κ. Ἱερώνυμος[7].

Όποτε καταλαβαίνει κανείς, γιατί ή λογική του κόσμου τούτου αδυνατεί να δεχθῇ τήν παλιγγενεσία του '21, ως ἐκκλησιαστικόν γεγονός... Διότι εάν τό δεχθῇ, τότε θά παραδεχθῇ τόν Θεόν καί τήν πίστιν. Όμως, ὁ Θεός εἶναι παράδοξον μέγεθος διά τήν λογικήν του πεπτωκότος ἀνθρώπου, τό ἴδιον παράδοξον εἶναι διά τόν κόσμον ή πίστις, περισσότερο δέ, παράδοξον γεγονός μέσα στόν κόσμο εἶναι ή παρουσία καί ή ὑπαρξίς πιστῶν ἀνθρώπων.

Συνεπῶς, ἐπειδή ὁ Λαός εἶναι ή Ἐκκλησία του Θεοῦ, ή Ἐκκλησία του Θεοῦ προετοίμασε 400 χρόνια τό Λαόν Της καί ἐπαναστατήσεν[8].

Άλλωστε, Ἐκκλησία σημαίνει τόν Λαόν του Θεοῦ μέ τήν ἀκράδαντον πίστιν καί τήν ἱστορικήν πορείαν του μέ τό φρόνημα ὅτι «οὐκ ἔχομεν ὧδε μένουσα πόλιν, ἀλλά τήν μέλλουσιν ἐπιζητοῦμεν»! Αὐτό τό οὐράνιον φρόνημα ή Ἐκκλησία ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ του Λαοῦ Της δέν τό ἄφησεν, τό ἐκαλλιέργησεν,

διό καί ή προοπτική τῆς αἰωνιότητος καί ή πίστις στήν αἰώνιον ζωήν, ἔδωσε κουράγιον καί δύναμιν στούς καταπιεζομένους, ὥστε νά ἀντέξουν 400 χρόνια

Ἡ Ἐκκλησία πρώτη ἀπεφάσισεν καί ἀνέλαβεν τόν ἀγῶνα τῆς διασώσεως του Γένους, ἔλεγεν ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Κοζάνης Διονύσιος, ὁ Ψαρριανός (+), καί οὐσιαστικά ἐκενώθη-ἄδειασεν -«ἐκένωσεν ἑαυτήν»- ὅπως ὁ Σωτῆρας Χριστός. Ἀνέβηκεν ἐπὶ του Σταυροῦ ἐθναρχοῦσα, ἀνεκατεύθη δηλ. μέ τήν ἱστορία (καί μέ τά πίτουρα τῆς ἱστορίας) θυσιάζοντας πρός στιγμήν τήν προτεραιότητα Της, δηλ. τήν οὐράνιον προοπτικήν, διά νά οἰκονομήσῃ τήν σωτηρίαν καί νά σώσῃ τήν πίστιν.

Τέλος, ή ὑπόθεσις του ξεσηκωμοῦ καί ή τελική νίκη εἶναι καθαρά ἐκκλησιαστικόν γεγονός,

διότι: 1ον) ή Ἐπανάστασις ἔγινε στίς Ἐκκλησίες μέ Λειτουργίες καί Δοξολογίες x

2ον) ἄρχισε στό Μοναστήρι τῆς ἁγίας Λαυρας μέσα στήν Ἐκκλησία x

3ον) ἔχει Λάβαρο-ΣΥΜΒΟΛΟΝ τήν κεντητή εἰκόνα τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου x

καί 4ον) ἔχει τρόπαιον καί πρώτην θυσίαν ἐκείνην του Πατριάρχου καί Ἐθνάρχου τῶν Ρωμηῶν!

Ζ'.

Ἀδελφοί μου,

τό μαρτύριον του ἱερομάρτυρος Πατριάρχου Γρηγορίου, του Ε', ἐξηγρίωσεν τούς ἐπαναστάτες καί κατετάραξεν ὁλόκληρον τόν χριστιανικόν κόσμον. Ἡ φρικτή αὐτή

πρᾶξις ἤνοιξε τόν δρόμον διά τήν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἑλλήνων, διέρρηξεν κάθε σκέψιν συμβιβασμοῦ, καθιστῶντας τόν ἀγῶνα ἱερόν καί ἀσυμβίβαστον.

Ὁ Γερμανός ἱστορικός G. Gervinus (Γεώργιος Γκερβίνους) ἔγραψεν διά τό μαρτύριον τοῦ Πατριάρχῃ τά ἑξῆς: «Σέ ὅλες τίς ἐπαρχίες ἔδωσε τό σύνθημα γιά τήν πιό τρομερή ἐκδίκηση. Στιγμάτισε τό Σουλτάνο στά μάτια ὅλων τῶν Ἑλλήνων μέ τό στίγμα τοῦ σφαγέα. Ἔδωσε στόν ἀγῶνα τόν χαρακτήρα ἑνός καταστροφικοῦ πολέμου. Ἐξαφάνισε καί τήν τελευταία σκέψη μιᾶς πιθανότητας συμφιλίωσης, συμβιβασμοῦ καί ὑποταγῆς. Διηγείρε τόν οἶκτο ὅλου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου ὑπέρ τοῦ δυστυχισμένου ἔθνους τῶν Ἑλλήνων».

Διά τοῦτο καί ἐμεῖς σήμερα τιμῶμεν καί ὑμνολογοῦμεν,

καί τιμῶντες ἐνθυμούμεθα καί μνημονεύομεν

καί μνημονεύοντες λειτουργικῶς τήν θυσίαν τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος Γρηγορίου ἁγιαζόμεθα, διότι «ἡ μνήμη εἶναι το μόνον ἀντιδοτον κατά τοῦ θανάτου... δέν εἶναι τυχαῖον ὅτι σέ κάθε πληγμα, πού ἐπιφέρει στή ζωή μας ὁ θάνατος ἡ Ἐκκλησία μας ἀντιδρᾷ μέ τήν εὐχή αἰωνία ἡ μνήμη»[9]

καί ἁγιαζόμενοι εὐλογοῦμεν τόν Θεόν

καί τήν Λάρνακαν τῶν ἱ. Του λειψάνων περιπτυσσόμεθα

καί ἀσπαζόμεθα καί προσκυνοῦμεν

καί βεβαίως δέν λησμονοῦμεν φρονηματιζόμενοι:

- τοῦ Πατριάρχου τό μαρτυρικόν, τό οὐσιαστικόν, τό σοφόν, τό μεγάλوثυμον καί ποιμαντικόν×
- τοῦ Κολοκοτρώνη τό γενναῖον, τό γενναιόδωρον, τήν πίστιν, τήν ἀμνησικακίαν καί τή δικαιοσύνην×
- τοῦ Μακρυγιάννη τό πιστόν, τό ἥρωικόν, τό ἀτρόμητον καί ἀσκητικόν×
- τοῦ Καραϊσκάκη τό εὐλαβές, τό λεβέντικον, τό ἀψήφιστον×
- τοῦ Νικηταρᾶ τήν τιμιότητα καί ἀνδρειωσύνην×
- τοῦ Κανάρη τήν πίστι, τήν παναγιοευλάβεια, τήν εὐγνωμοσύνην×
- τοῦ Ἀθανασίου Διάκου τήν ἀγνότητα, τήν ἐντιμότητα καί τήν πιστότητα×
- τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ τό ἱερατικό ἥθος, τό εὐθές, τό ἀτρόμητον, τό

μεγαλοπρεπές, τό ήγεμονικόν×

· τοῦ Παπαφλέσσα τό δυνατόν, τό εὐθές, τό συναρπαστικόν×

· τῆς Μπουμπουλίνας τή γενναιότητα, τήν πίστιν, τήν φιλοπατρία, τήν αὐτοθυσίαν×

· τῆς Τζαβέλαινας καί τῶν Σουλιωτισσῶν τό πιστόν, τό πατριωτικόν, τό γενναῖον, τό ἀφοβον καί ἀσυμβίβαστον×

· τοῦ Καποδίστρια τήν σοφίαν, τό διοικητικόν, τό σεμνόν, τό δίκαιον καί τό ἀγιοπρεπές×

· τοῦ Ὑψηλάντη τό ὑψηλόν πατριωτικόν φρόνημα, τό φιλοπάτριον καί τό γενναῖον τῆς καρδίας×

· ὅλων τῶν ἡρώων μας τό ἀγνόν, τήν πίστιν καί τή φιλοπατρίαν!

Ἡ ζωή τῆς Ἐκκλησίας ὑπάρχει καί συνεχίζει μέχρι τῶν τελευταίων λεπτομεριῶν τοῦ ἔργου Της μέσα στόν κόσμον καί παρά τά «ἀνθρώπινα», ἀποτελεῖ μίαν ἀδιάλειπτον καί συνεχῆ λατρευτικήν ἐπίκλησιν, μιά προσευχήν καί παράκλησιν πρὸς τό ἅγιο Πνεῦμα νά μεταβληθῇ βαθμιαίως ὁ κόσμος σέ Σῶμα Χριστοῦ, εἰς Ἐκκλησίαν Θεοῦ ζῶντος, δηλ. νά ἔχη ὁ κόσμος καί νά προγεύεται τήν ἐρχομένην Βασιλείαν του Θεοῦ.

Ἄρα, τό πολίτευμά Της εἶναι κυρίως καί πρωτίστως «ἐν οὐρανοῖς», πρόκειται διὰ ἔσχατολογικὴν ἀναμονήν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι παραπέμπει στά ἔσχατα, στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ αὕτη εἶναι ἡ προοπτική τοῦ Χριστιανοῦ!

Αὕτη ἡ πίστις καί αὐτό τό φρόνημα, ἦταν τό φρόνημα τῶν ὑποδούλων.

Αὕτη ἡ πίστις καλλιέργησε καί καλλιεργεῖ τό ἥθος τῆς ἀγάπης καί τῆς ἐλευθερίας καί τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ ἀνθρώπου,

διὰ τοῦτο οἱ πρόγονοι μας ἐπανεστάτησαν καί ἐνίκησαν ἀπὸ ἀγάπην καί πίστιν στόν Θεόν καί στήν Πατρίδα καί ἀπὸ ἔρωτα στήν Ἐλευθερία!!!

Αἰωνία αὐτῶν ἡ μνήμη!

τοῦ δέ ἁγίου Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε΄

ἐφ' ἡμᾶς τά τέκνα Του οἱ εὐλογίες. Ἀμην!

Πηγές:

[1] . στό βιβλίον «ΜΝΗΜΕΣ,ΡΙΖΕΣ...ΔΟΞΑ & ΤΙΜΗ», Μέγαρο 2012, σελ. 47.

[2]. Ένδεικτικόν γιά τίς διαθέσεις τοῦ Μωάμεθ τοῦ Πορθητοῦ ἀπέναντι στή χριστιανικήν θρησκείαν εἶναι ὅτι, μέ τίς ἐνέργειές του ἐντός 7 μηνῶν ἀπό τήν ἄλωση ἐπληρώθη ὁ Πατριαρχικός θρόνος ἀπό τόν μοναχόν Γεννάδιον (κατά κόσμον Γεώργιον Σχολάριον), κάτοχον μεγάλης παιδείας, ἡσυχαστήν καί γνωστόν ἀνθηνωτικόν. Ὁ νέος Πατριάρχης ἀνεκηρύχθη μιλλέτ-μπασῆ, δηλαδή Ἐθνάρχης τῶν Ρωμηῶν (Ρούμ), ὅπως ἡγέτης τοῦ μουσουλμανικοῦ (τουρκικοῦ) μιλλετιοῦ ἦταν ὁ Σεῖχης τοῦ Ἰσλάμ (σέ χουλισλάμης).

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἀναγνωρίσθηκε, ὡς ἀνωτάτη ἐκκλησιαστική καί πολιτική ἀρχή. Ἐλογοδοτοῦσε μόνον στόν Σουλτάνον, ὄντας διά τούς Ρωμηούς καί γιά ὅλον τό Κράτος ὁ ἀμέσως μετά τόν Σουλτάνον ἀξιωματοῦχος. Ὁ Πατριάρχης ἐκπροσωποῦσεν ἐνώπιον τῆς Ὑψηλῆς Πύλης καί τά ἄλλα Ρωμαῖκα Πατριαρχεῖα (Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καί Ἱεροσολύμων), καθώς καί τίς Ἀρχιεπισκοπές Ἀχρίδας & Ἰπεκίου, ἥτοι ὁλόκληρη τήν ὑπόδουλον Ρωμηοσύνην.

Ὁ Σουλτάνος παρεχώρησεν στόν Πατριάρχη προνόμια καί δικαιώματα. Ὅπως τοῦ ἀνεγνώριζαν οἱ Βυζ. Αὐτοκράτορες ὁ Πατριάρχης ἦταν «ἀναίτιος, ἀφορολόγητος καί ἀδιάσειστος τε παντός ἐναντίου». Τά λοιπά προνόμια ἦταν: 1. ἐκκλησιαστικά, πού ἐξασφάλιζαν τήν εὐρυθμῆ λειτουργία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ θεσμοῦ (ἐποπτία μονῶν, ναῶν, ἐνοριῶν, περιουσίας, Μητροπολιτῶν, ἐπαρχιῶν, ἀποστολή Ἐξάρχων, Σύνοδοι, ἐκκλησιαστικά διοικητήρια κ.ἄ.) καί τοῦ θρησκευτικοῦ βίου (μυστήρια, ταφές, ἄδειες γάμων κ.ἄ.) καί 2. πολιτικά προνόμια. Σύν τούτοις, πρέπει νά γίνη κατανοητόν κάτι οὐσιαστικόν, ὅτι ὁ Πατριάρχης διαπραγματευόταν μέ τήν Ὑψηλή Πύλη μέσω τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, γιατί τό Πατριαρχεῖον ἐλογίζετο, ὡς αὐτόνομον ἐκκλησιαστικόν Κράτος. Εἶχεν δικαιοδοσίαν στήν Ἐκπαίδευσιν, στήν φορολογίαν, στό οἰκογενειακόν δίκαιον, στό ἀστικόν δίκαιον καί στήν ἀπονομήν τῆς δικαιοσύνης.

Ἀλλά καί οἱ Μητροπολιῖτες στήν Ἐπαρχία τους ἦταν μικροί Ἐθνάρχες. Ἀνεξάρτητα ὅμως, ἀπό τήν ἔννοιαν καί τήν σημασίαν, πού εἶχαν καθ' ἑαυτόν ἑαυτόν τά προνόμια γιά τήν Ὄθωμανικήν ἐξουσίαν, ἡ λειτουργία τους ἀπεδείχθη εὐεργετική γιά τό Γένος. Τή Ρωμανία, πολιτικά κρατικά καί ἐδαφικά συνεχίζει ἡ Ὄθωμανική Αὐτοκρατορία, πνευματικά ὅμως, καί πολιτιστικά τή συνέχισεν ἡ Ἐθναρχία. Ἄμεσος πολιτικός κυρίαρχος «αὐθέντης & Δεσπότης» τῶν Ρωμηῶν, δέν ἦταν ὁ Σουλτάνος, ἀλλ' ὁ Οἰκουμ. Πατριάρχης

Ἡ ὑπερεθνικότης τῆς Ὁρθοδοξίας, στήν ὁποία ἔμεινεν πιστόν τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τήν ἐνότητα ὅλων τῶν ὑποδούλων ὀρθοδόξων σέ μιᾷ ὑπερφυλετικῇ συνύπαρξιν. Οὕτως ἡ Ἑλληνική Ἐκκλησία ἀνεδείχθη σπουδαία πολιτιστική δύναμις γιά ὅλες τίς ὀρθόδοξες ἐθνότητες.

[3]. π. Γ. Μεταλληνοῦ. Τουρκοκρατία σ. 105.

[4] . «Ὁ Ἀρχαῖος Ἑλληνισμός ἀφ' ὅτου ὑπετάγη στοὺς Ρωμαίους δέν ἐκινήθη πλέον πρὸς ἐπανάστασι καὶ ἀπελευθέρωσι. Καί ἡ στάσι τοῦ αὐτῆ ἦταν συνεπής καὶ σύμφωνη μέ τίς κρυστάλλινες λογικές ἀρχές του: ὅτι δηλαδή γιά νά ἐπαναστατήσης πρέπει νάσαι τόσο ισχυρός, ὅσον ὁ ἀντίπαλός σου. Ἀντίθετον εἶναι ὅμως, τό πνεῦμα τῆς χριστιανικῆς πίστεως κατὰ τήν ὁποία ὁ Θεός ἐκλέγει «τά ἀσθενῆ τοῦ κόσμου... ἵνα καταισχύνη τά ἰσχυρά» ὡς λέγει ὁ Ἀπ. Παῦλος (Α΄ Κόρ. 1, 27). Ἡ χριστιανική αὐτή πεποίθησις τῆς δυνάμεως ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ καὶ τῆς ἀδυναμίας ἐν τῇ δυνάμει, ἐκίνησε καί κινεῖ ἐκατομμύρια ἀπλῶν καὶ ἀδυνάτων ἀνθρώπων ἐναντίον πανίσχυρων τυραννικῶν καθεστώτων μέ ἀποτέλεσμα τελικά παρά πᾶσαν ἀνθρώπινην ἐλπίδα καὶ λογικήν νά κατορθώσουν νά τά συντρίβουν» αὐτόθι σ. 507.

[5]. «Μίαν φοράν, λέγει ὁ Μακρυγιάννης, ὅταν ἐπήραμεν τό Ναύπλιον, ἦλθεν ὁ Ἀμιλτον νά μέ ἰδῇ, μοῦ εἶπε ὅτι: «Πρέπει οἱ Ἕλληνες νά ζητήσουν συμβιβασμόν καί ἡ Ἀγγλία νά μεσιτεύσῃ». Ἐγώ τοῦ ἀποκρίθηκα, ὅτι: «Αὐτό δέν γίνεται ποτέ, ἐλευθερία ἢ θάνατος.

Ἐμεῖς, Καπετάν Ἀμιλτον, ποτέ συμβιβασμόν δέν ἐκάμαμεν μέ τοὺς Τούρκους. Ἄλλους ἔκοψε, ἄλλους ἐσκλάβωσε μέ τό σπαθί καί ἄλλοι, καθὼς ἡμεῖς, ἐζούσαμεν ἐλεύθεροι ἀπό γενεά εἰς γενεά. Ὁ βασιλεύς μας ἐσκοτώθη, καμία συνθήκη δέν ἔκαμε, ἡ φρουρά του εἶχε παντοτινόν πόλεμον μέ τοὺς Τούρκους καί δύο φρούρια ἦτον πάντοτε ἀνυπότακτα».

Μέ εἶπε: «Ποία εἶναι ἡ βασιλική φρουρά του, ποῖα εἶναι τά φρούρια;» – «Ἡ φρουρά τοῦ Βασιλέως μας εἶναι οἱ λεγόμενοι Κλέφται, τά φρούρια εἶναι ἡ Μάνη καί τό Σούλι καί τά βουνά». Ἔτζι δέν μέ ὁμίλησε πλέον». Ἀπομνημονεύματα Μακρυγιάννη ἐκδ. «Μέλισσα».

[6] . Πολλές καί χαρακτηριστικές εἶναι οἱ περιπτώσεις ὅπου ὁ Στρατηγός Μακρυγιάννης βεβαιώνει αὐτήν τήν ἄμεση πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Ὅταν πολεμοῦσαν τόν Κιουταχῆ στόν Πειραιᾶ «εἶδε ὁ ἀρχηγός Γκόρδον τόν κίντυνον καί πῆρε τοὺς συντρόφους του καί τήν ἀρχηγίαν του καί μπῆκε εἰς τό καράβι... Τοῦ λέγω: Κόπιασε ἡ γενναιότης σου καί σ' αὐτήν τήν μπατάγια τῇ σημερινῇ θά γένη ὁ Θεός ἀρχηγός... Τί θά κάμης μοῦ λέγει σέ τόσο πλῆθος Τούρκων; – Εἶναι ὁ Θεός τοῦ λέγω καί κάνει Αὐτός!» Ἀπομνημονεύματα Μακρυγιάννη ἐκδ. «Μέλισσα» σ. 256.

[7] . στό βιβλίο «ΜΝΗΜΕΣ, ΡΙΖΕΣ... ΔΟΞΑ & ΤΙΜΗ», Μέγαρο 2012, σελ. 49.

[8] . «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἑλληνική Ἐκκλησία εἶναι ἡ μόνη χριστιανή Ἐκκλησία σ' ὁλόκληρο τόν κόσμο πού ἔκανε ἐπανάστασι. Δέν ὑπεστήριξε ἀπλῶς ἠθικά τόν ἀγῶνα τοῦ ἔθνους, ἀλλά τόν ξεκίνησε ἀπ' τά Μοναστήρια Τῆς καί τόν τροφοδότησε μ' ὅλες τῆς τίς δυνάμεις καί καθόλη τή διάρκειά του μέχρι πού καρποφόρησε», Μ. Φαράντου ἐνθ. ἄν. σ. 505.

[9] . Μητροπολίτης Περγᾶμου Ἰωάννης στό βιβλίον: «ΜΝΗΜΕΣ, ΡΙΖΕΣ... ΔΟΞΑ &

ΤΙΜΗ»Μέγαρα 2012, σελ. 58.

Πηγή: www.orthodoxianewsagency.gr